

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quæstiones Canonicae De Decimis

Friderich, Melchior

Ingolstadii, 17010 [i.e. 1710]

Quæstio III. An justè fuerint Statutæ Decimæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61677)

vi Juris naturalis, & Divini debeantur Dei Ministris solum alimenta, non verò determinatè pars decima fructuum. Nam hoc ipso, quòd Ecclesia stipendium & alimenta ipsorum constituit in parte decima, hæc jam debetur ex Justitia: sicut per se quidem, & Jure naturali, Principi, eiusque Ministris subditi

solum debent, quantum ad decentem eorum statum conservandum, & defendendam Rempubicam requiritur: si tamen Princeps in hunc finem certam semel quantitatem determinaverit, certaque propterea tributa exigat, hæc jam debentur ex Justitia.

QUÆSTIO III.

An justè fuerint statuta Decima?

SUMMARIUM.

44. Error negantium Ecclesie jus ad decimas.

45. Fundamentum erroris.

46. Sunt etiam in novo Testa-

mento aquisitè statuta.

47. 48. 49. Rationes statuendi.

50. Corollaria ex dictis.

44. POSTquam allatum est præceptum Ecclesie de decimis solvendis, nunc eius æquitas contra hæreticos defendenda est. Wicleffus, ut refert Waldensis l. 2. de doct. Fidei art. 3. c. 64. docuit, decimas esse puras eleemosinas, & nullo Jure deberi Sacerdotibus. Quem errorem sequuntur hodie Anabaptistæ, & Trinitarij, teste Bellarm. tom. 1. contr. s. l. 1. c. 25. Erasmus, arrogans ille Ecclesie censor, sacra passim arrodere solitus, & ova ponere, quibus Lutherus pullos excluderet, in añot. ad novum Testam. ausus est dicere, exactionem decimarum esse tyrasidem. Fraticelli, & PseudoApostoli Hæretici similiter errore lapsi sunt,

cùm dicerent, decimas non esse solvendas Clericis, qui paupertatem Apostolicam non profitentur. Quia aliqui Catholici DD, quibus favent Cajet. in 2. 2. q. 87. art. 1. & 3. ac Alphons. de Castro contra Hæret. V. Decima ad tuendam disci præcepti æquitatem, putabant esse necessarium dicere, non eo fine imperari decimas, ut in dominium Cleri transferant, sed ut eius duntaxat dispensationi committantur, ita ut Ministri sacri congruam pro ratione status sustentationem inde accipiant, & Ecclesie necessitatibus succurrant; quæ verò superfuerint, pauperibus erogent. Hinc inserebant peritissimi Theologi, ut loquitur Alph. de Castro

Castro *l. c.* Sacerdotes aliàs abundantes decimas recipere tanquam earum dispensatores, ut eas videlicet pauperibus distribuunt, & qui hoc non faciunt, injustè eas retinere. Idem sentire videntur S. Hieron. & S. Prosper relati *c. 6. & 7. 1. 9. 2.* Innocentius IV. etsi agnosceret æquitatem hujus Præcepti, ait tamen *rubr. de decimis*, nullam posse assignari rationem, cum Dei judicia sint incomprehensibilia.

45 Rationes dubitandi, an Ecclesia justa ratione decimam fructuum, & lucrorum partem pendi sibi voluerit, sunt istæ. Jure Naturæ, & Divino solum illa debentur Ecclesiæ Ministris, quæ sunt necessaria ad decentem eorum sustentationem: at non præcisè necessaria est ad hunc finem decima pars, sed sufficit vel duodecima, vel decima quarta, vel etiam minor. Cur autem Ecclesia plus suis Ministris dari velit, quàm quantum ad dictam sustentationem requiritur, apta ratio excogitari non potest. Neque sufficit exemplum Dei Levitis partem decimam tribuentis; tum quia Filij Levi, ut aliqui ajunt, erant ferè decima pars populi Hebræi, vel, ut censet Gabr. Vafq. *tract. de decim. dub. 1. n. 7.* pars duodecima; tum quia habebant uxores, & liberos; tum quia in distributione terræ non acceperant suam partem. In novo Testamento Sacerdotes neque sunt duodecima pars populi Christiani, ut censet Vafq. *l. 6. & vix sexagesima*, ut opi-

natur Lessius *l. 2. de Just. c. 39. n. 9.* habentque suas possessiones hereditarias, uti ceteri; nec habent uxores, & liberos alendos; neque omnibus Sacerdotibus decimæ debentur, sed solum illis, qui habent beneficia.

Affertio. Decimæ in novo Testamento æquissimà ratione statutz sunt. Affertio est de fide, ut bene afferit Suar. *l. c. n. 3.* & demonstrat auctoritas Conciliorum, SS. DD. ac SS. Pontificum, suprà *n. 40. & 41.* allata, seu quod idem est, consensus universalis Ecclesiæ, quæ in moribus æquè ac circa res fide Divinè credendas errare, præsertim in re tam gravi, non potest.

Ratione probatur I. Decimas in lege Naturæ dedit Abraham, vocitque Jacobus Patriarcha, instinctu Divino. Eisdem instinctu Naturæ solverunt Gentiles, ut diximus *n. 22.* Conforme igitur rationi est, eas etià modò solvi; præsertim quia major, & æquior stat ratio pro hodierno statu Ecclesiæ, ut mox dicemus; neque minus grati Deo esse debent Christiani, quàm fuerint ejus cultores in lege Naturæ, ac Mosaica, ac ipsi etiam salforum Numinum adoratores. Quam rationem indicant SS. August. & Hieron. suprà citati, & Chrylost. *hom. 43. in 1. Corin. h.*

II Deus comprobat hanc Ecclesiæ taxationem, dum fertilitatem concedit solventibus, non solventibus sterilitatem inmittit, teste B. Augustino *hom. 48. inter 50. Majores*, ubi inquit

quit, nostri omnibus copijs abundabant, quia Deo decimas dabant, & Casari censum reddebant. Modò autem, quia discedit devotio Dei, successit indictio fisci. Nolumus cum Deo partiri decimas; modò autem totum tollitur. Hoc tollit fiscus, quod non accipit Christus. Et serm. 219. Hæc est Domini justissima consuetudo, ut si tu illi decimas non dederis, tu ad decimam revocaris. Et iterum: si decimas dederis, non solum abundantiam fructuum recipies, sed etiam sanitatem corporis, & anima consequeris.

49 III. Deus Levitis, & Sacerdotibus veteris Testamenti dedit decimas omnium fructuum, lege utique justissima. Eadem igitur, & æquè justa ratione in lege gratiæ Ministris Dei decretæ fuerunt. I. Quia non soli Episcopi, & Parochi alendi sunt à populo, sed etiam multi alij sacrorum Ministri quia Sacrificia pro eodem, & orationes offerunt, aliæque abeunt Divina officia. Horum autem numerus est maximus, ita ut Bellarm. dicat *cit. c. 25. §. Primum*, Clerum Christianum fortè majorem esse numero, quàm sexagesimam partem populi Christiani; cùm tamen, ut idem supputat, Levitæ vix fuerint sexagesima pars populi Hebræi. II. Ministri Numinis in veteri lege non simplici decima, ut in Nova, sed triplici gaudebant. Unde illorum multò melior erat conditio, quàm est Ministrorum Novæ legis. III. Sacerdotibus antiquæ legis maximû com-

pendium erat, tum ex Primitijs, tum ex innumeris Sacrificijs, ac oblationibus panis, fructuum, rerumque aliarum, quæ sola ad eos alendos sufficere poterant. Hæc autem lucra non habent Sacerdotes legis novæ.

IV. In veteri lege decimæ manebant in familijs, quia transmittentur ad posteros. Unde fiebant valde divites. In lege nova non transmittuntur ad posteros. A multis vel nullæ, vel non integræ vi consuetudinis solvuntur. Per privilegia, & infeudationem à Prælatibus Ecclesiæ transferuntur in Laicos, qui in multis locis dimidiam earum partem possident, teste experientiâ. V. Ministri Novæ legis multò plus laborant, eorumque functiones sunt multò graviores, & excellentiores, ut notant Bellarm. ac Lessius. *l. c. c.* VI. Magnâ ipsis opus est eruditione, ad quam comparandam requiruntur magni sumptus. VII. Veritus ipsis est quæstus ex negotiatione, aliisque artibus, vel cultum divinum impediens, vel parùm decentibus statuum clericalem. At Ministris antiquæ legis non erat prohibitum lucrum facere ex mercatura, aliisque rationibus, quibus vulgus id potest. Quod discrimen affert S. Thomas 2. 2. q. 87. art. 2. ad 1. VIII. Ministri novi testamenti sunt multò digniores, ut fusiùs explicat Suar. *cit. c. 11. n. 8.* Hinc pluribus egent ad tuendam suam dignitatem. Videmus enim, ait Lessius *l. c. n. 10.* Sacerdotes ijs in locis, ubi egestate premuntur, con-

temni, & nihil illis abjectius; unde fit, ut ad vilissima laicorum ministeria se abijcere cogantur, eorumque vultus, ut famuli, observare: quo sicut nihil est indignius, ita nihil ferè est, quod eorum linguas à coercendis populi vitijis magis impediatur, & cum Sacerdote sacerdotale officium contemptibile reddat. IX. In lege nova Ecclesiastici debent esse patres pauperum, orphanorum, & viduarum. Igitur non debent solum habere, quod ipsis sufficiat, sed etiam, quo illis subveniant. Quod si non faciunt, cum possunt, graviter peccant, uti habetur *can. fin. 16. q. 1. c. quod autem 23. q. 8. c. eorum 12. q. 2. c. clerici 1. q. 2. c. Pastor. c. Sacerdos 1. q. 2.* ac passim alibi, & ex S. Thoma late probat Franc. Sarmiento *p. 3. de Redd. Eccl. c. 4. n. 8.* Qua de causa decimæ dicuntur alimenta pauperum. *C. decima 16. q. 1. c. clericos. c. Pastor 1. q. 2.* At Ministris antiquæ legis nullum speciale præceptum circa curam pauperum datum est. Accedit, quod magna pars clericorum (ijs exceptis, qui ad Ecclesias Cathedralles, & Collegiatas assumuntur) non habet patrimonium sufficiens, quo alatur, sed potius parentes ac fratres, & sorores indigos, quos alatur. X. In antiqua lege unum tantum erat tabernaculum Foederis, unum templum, idque à populo, & Regib⁹ omni apparatu instructissimum: in Nova sunt Templi innumerabilia, quæ ex decimis, si pietas Fidei⁹ id ultra non præstet, suis ornamentis, & sacra

supellectili instrui, & sartaria conservari debent. Unde Gelasio ita tuente *epist. 1. c. 27.* uti refert, & explicat Concilium Triburiense *can. 15.* & Gregorio M. ac Concilio Toletano ut refertur *can. 27. ac seqq. 12. q. 2.* quatuor partes de decimis, & oblationibus Fidelium fieri debebant, quarum una cederet Episcopo, altera clericis, tertia pauperibus, quarta restaurationi Ecclesiarum servaretur. XI. Multæ aliæ sunt necessitates, quibus per decimas occurrendum est, & occurritur. Sic ex decimis fundata sunt Hospitalia (& amplissimorum multa redituum, de quibus Card. Pallavicinus *Histor. Concil. Trident. l. 9. c. 9. n. 4.*) dotata Monasteria, fundata Juventuti pietate & literis instituendæ Seminaria, magna pars Principibus pro defensione Ecclesiæ attributa, multæque Comendæ constitutæ. XII. denique maxima pars decimarum non Parochis, sed Episcopis, obvenit: quibus ob dignitatem, quâ præfulgent, congruit proventus habere ampliores.

Ex didis consequens est I. Decimas omnes, & integras transire in verum jus, & dominium Ecclesiæ: quia hæc habuit jus exigendi, & exigat, tanquam justa stipendia, & necessaria, ad sustentanda onera Ministrorum Ecclesiæ. Unde Fideles ad solvendas teneantur ex justitia; sicut facta semel determinatione Principis, quæ statuit, quantum singuli ad ipsius statum conservandum, be-

lum

lum gerendum, & pro alijs publicis necessitatibus contribuendum sit, singuli ex Justitia tenentur illam quantitatem dependere. Igitur contra Justitiam peccarent, non tantum ij, qui nullas solverent decimas; sed illi quoque, qui eam solum partem, quæ præcise ad alendum Parochum necessaria est, reliquam vero, quam Parochus in pauperes, & fabricam Ecclesiæ applicare tenentur, ipsimet ad dictos fines applicarent. Consequens est II. Jus decimandi esse spirituale, ut cum S. Thoma 2. 2. q. 87. a. in c. docent Theol. & Canon. omnes: quia Ministris Ecclesiæ decimæ debentur titulo spirituali. Consequens est III. bene agere Clericos, qui decimas ad Laicos de-

voluntas vindicant, nisi Laici iusto se titulo tueri possint. IV. sequitur, bene eosdem agere, si non sinant consuetudinem induci, vi cuius postea decimæ aut omnino non, aut non integræ, & non ex omnibus fructibus solvantur. V. sequitur, vanas esse de decimis, & opibus Ecclesiasticis querelas & criminationes Hæreticorum, ac quorundam, plerumque tamen deterioris vitæ, Catholicorum, quibus semper nimium est, quod Clerus possidet. Unde rursus confectarium est, non inutiliter imitatos nos esse S. Thomam, aliósque gravissimos Doctores, disputando de æquitate præcepti, quod Ecclesia de decimis solvendis dedit.

PARS II.

De Causa Efficiente Proxima Decimarum.

CAPUT I.

De Obligatis ad Decimas.

QUÆSTIO I.

Quam universim teneantur solvere decimas?

SUMMARIUM.

11. Decimæ Personales plerisque in locis sunt abrogatæ.

12. Prædiales debentur ex omni-

bus fundis alicui Ecclesiæ subjectis.

13. Personales ab omnibus, qui Sacramenta percipiunt. Ex